

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. J. Š.**, zastúpeného JUDr. Š. B., advokátom v T., proti žalovanému **B.**, zastúpenému JUDr. M. C., advokátom v B., **o splnenie povinnosti zaplatiť 16 596,96 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp.zn. 24 C 448/2005, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. novembra 2011, sp.zn. 9 Co 353/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v sume 327,97 € k rukám JUDr. Š. B., advokáta v T., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 28. júna 2006, č.k. 24 C 448/2005-37 v spojení s opravným uznesením z 26. júna 2007, č.k. 24 C 448/2005-50 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 500 000 Sk spolu s 13 % ročným úrokom z omeškania od 31. marca 2003 až do zaplatenia a nahradiť trovy konania vo výške 25 000 Sk na účet JUDr. Š. B., to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň rozhodol, že žalobcovi bude vrátená časť súdneho poplatku vo výške 10 000 Sk zaplatená na účet súdu, prostredníctvom Daňového úradu v S., po právoplatnosti uznesenia. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nárok žalobcu je oprávnený v plnom rozsahu, nakoľko písomným uznaním dlhu, ktoré možno považovať za uznanie ústne dohodnutej a následne zrealizovanej zmluvy o pôžičke zo dňa 22. novembra 2002, vlastnoručne žalovaným podpísaným, mal za dostatočne preukázané, že v priebehu roku 2000 žalobca poskytol finančnú pôžičku vo výške 500 000 Sk, ktorú žalovaný nevrátil.

Krajský súd v Bratislave na odvolania žalovaného rozsudkom zo 4. decembra 2008, sp.zn. 9 Co 30/2008, 9 Co 31/2008, 9 Co 267/2008 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1, 2 potvrdil. Zároveň ako vecne správne potvrdil uznesenia súdu prvého stupňa z 11. septembra 2007, č.k. 24 C 448/2005-85 a z 12. decembra 2007, č.k. 24 C 448/2005-102. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 9 828 Sk k rukám JUDr. Š. B., advokáta v T., v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. Dospel k záveru, že žalobca preukázal dobovo nemenným dôkazom, t.j. listinou z 22. novembra 2002, označenou ako uznanie finančného záväzku, vzťahujúcou sa len na účastníkov konania, že žalovaný mu dlhuje finančnú čiastku vo výške 500 000 Sk. Odvolací súd mal za to, že táto listina je tzv. dlžobným úpisom a vzhľadom na prechod dôkazného bremena na žalovaného bolo na ňom, aby preukázal opak skutočností uvedených v tejto listine. Tieto dôkazy neoznačil v rámci konania pred súdom prvého stupňa, kedy bol nečinný, predvolania na pojednávajú si nepreberal a prvostupňový súd po splnení podmienok správne konal a rozhodol v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. v jeho neprítomnosti. Rovnako žalovaný nepredložil ani počas odvolacieho konania žiadne dôkazy, že nebol v žiadnom vzťahu so žalobcom a nespochybnil výšku dlhu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na dovolanie žalovaného uznesením z 24. novembra 2009, sp.zn. 5 Cdo 111/2009 rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením a vo výroku o trovách konania, spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením, zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, keď dospel k záveru, že postupom súdov bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Súdom oboch stupňov vytkol, že žalovanému bola ich postupom odňatá možnosť k celej prejednávanej veci sa osobne vyjadriť a uviesť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Oba sudy v konaní nemali osvedčené splnenie podmienok, za ktorých by mohli podľa § 101 ods. 2 O.s.p. v konaní pokračovať bez prítomnosti žalovaného.

Okresný súd Bratislava V potom, ako mu bola vec vrátená dovolacím súdom na ďalšie konanie, rozsudkom zo 17. mája 2010, č.k. 24 C 448/2005-164 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 16 596,96 € spolu s 13 % ročným úrokom z omeškania od 31. marca 2003 až do zaplataenia a nahradiť trovy konania vo výške 1 641,47 € na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. Š. B., to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto

rozsudku. Dospel k záveru, že žalobca dostatočným spôsobom preukázal, že listinou z 22. novembra 2002, označenou ako uznanie finančného záväzku, ktorá je tzv. dlžobným úpisom, žalovaný uznal svoj finančný dlh voči žalobcovi vo výške 500 000 Sk. Žalovaný v konaní nepreukázal opak skutočností uvádzaných v listine o uznaní dlhu z 22. novembra 2002, nepreukázal podpísanie listiny pod nátlakom. Dôkazné bremeno spočívajúce na žalovanom nebolo žalovaným unesené a obsah vyšetrovacieho spisu nevyvrátil existenciu samotného dlhu tak, ako to tvrdil žalovaný. Keďže sa žalovaný s peňažným plnením dostal do omeškania, súd priznal žalobcovi aj úrok z omeškania, určený od 31. marca 2003, čo je deň nasledujúci po dni splatnosti uznaného dlhu, ako prvý deň omeškania. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovaného rozsudkom z 24. novembra 2011, sp.zn. 9 Co 353/2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 327,55 € k rukám JUDr. Š. B., advokáta v B., v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. Mal za to, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky pre uznanie dlhu, keďže žalovaný uznanie dlhu vlastnoručne napísal, podpísal, listina obsahuje dôvod dlhu a teda možno dôvodne predpokladať, že dlh žalovaného v čase uznania trval. Uviedol, že uznaním dlhu sa zakladá právna domnienka, že dlh v čase jeho uznania existoval, ktorá je však vyvrátiteľná dôkazom opaku (§ 133 O.s.p.). Obranu žalovaného uplatnenú v odvolaní, že medzi účastníkmi konania neexistuje žiaden právny vzťah, pretože nedošlo k odovzdaniu žiadnych finančných prostriedkov žalovanému v hotovosti, ani k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke medzi žalobcom a žalovaným, odvolací súd považoval za právne bezpredmetnú, pretože v prípade, ak by bol uznaný záväzok, súd nemôže svoje rozhodnutie oprieť o to, že je nemožné zaujať spoľahlivý záver, že medzi stranami sporu existuje právny vzťah, ale musí vychádzať z toho, či bola v konaní vyvrátená domnienka existencie záväzku. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, ktorý navrhol rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa, zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhol odložiť vykonateľnosť dovolaním

napadnutého rozhodnutia. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces. Mal za to, že rozhodnutia súdov oboch stupňov vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko išlo z ich strany o omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie malo podľa názoru žalovaného odraz v nesprávnom a nerovnom posudzovaní účastníkov konania, keď došlo k vytvoreniu nerovnakých procesných podmienok a nerovnakého procesného postavenia, najmä porušením procesných práv žalovaného podľa § 18, § 120, § 132, § 133, § 214b, § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. v spojitosti s § 157 ods. 2 O.s.p., čo možno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. V dôvodoch dovolania rozoberal skutkový a právny stav veci.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného považoval rozhodnutia súdov za správne. Dovolanie žalovaného navrhol odmietnuť a žalovaného zaviazať k náhrade trov dovolacieho konania vo výške 655,94 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd, ktorý v prejednávanej veci rozhodoval, nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané, keďže rozhodnutia odvolacieho a prvostupňového súdu zrušil z procesných dôvodov (§ 237 písm. f/ O.s.p.)

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na dovolateľom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že

zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi a žalovanému neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Dovolaateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

K odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces malo podľa jeho názoru dôjsť vytvorením nerovnakých procesných podmienok a nerovnakého procesného postavenia účastníkov konania, najmä porušením procesných práv žalovaného podľa § 18, § 120, § 132, § 133, § 214b, § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. v spojitosti s § 157 ods. 2 O.s.p.

Právo na rovnosť v konaní je v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky súčasťou práva na spravodlivý súdny proces a prejavuje sa vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd. Rovnosť účastníkov v občianskom súdnom konaní bližšie charakterizuje § 18 O.s.p., podľa ktorého účastníci majú a v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

V zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv [napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), právo byť predvolaní na súdne pojednávanie (§115 o.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 o.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. O.s.p.) Zo spisu nevyplýva, že by v prejednávanej veci súdy v prípade dovolateľa nerešpektovali niektoré z týchto práv. Nič tiež nenasvedčuje tomu, že by nezachovali rovnosť účastníkov konania alebo že by niektorú z procesných strán na úkor druhej zvýhodnili. Dovolanie preto podľa § 237 písm. f/ O.s.p. prípustné nie je.

K námietke dovolateľa týkajúcej sa nedostatkov pri vykonaní a hodnotení dôkazov (resp. porušenia ustanovení § 120 a § 132 O.s.p.), dovolací súd uvádza, že táto námietka dovolateľa nie je dôvodná, pretože súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie účastníka konania. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000).

V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Existenciu vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. žalovaný vyvodzuje tiež z porušenia ustanovenia § 214 O.s.p.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na pojednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, a c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Z dikcie ustanovenia § 214 ods. 1 písm. a/, b/, c/ O.s.p. vyplýva, že bez pojednávania nemôže odvolací súd meritórne rozhodnúť veci, ak

- zistí, že je potrebné na účely správneho zistenia skutkového stavu vykonať (zopakovať) dôkazy,
- súd prvého stupňa rozhodol bez pojednávania,
- to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V predmetnej veci je zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa, teda mal za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a o veci aj správne rozhodol, súd prvého stupňa rozhodol v predmetnej veci na pojednávaní a nejde tu ani o verejný záujem, keďže nejde o veci týkajúce sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb, napr. spory týkajúce sa územného celku sídliska a pod. Dohovor o ľudských právach a základných slobodách nevyžaduje a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno vysledovať, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonávať verejne. Ak teda rozhodoval súd prvého stupňa na pojednávaní odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k právnemu záveru, že tým, že odvolací súd vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie v zmysle ustanovenia § 214 ods. 1, 2 O.s.p., nebola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Nedošlo k znemožneniu realizácie jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Dovolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že za postup súdu odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, nie je možné považovať postup súdu v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Nedošlo preto k závadnému procesnému postupu súdu, ktorým by sa žalovanému znemožnila realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná námietka dovolateľa týkajúca sa nedostatočnej odôvodnenosti písomného vyhotovenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu a ich rozporu s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu

nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303- A, s.12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 211 O.s.p.). Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozsudok odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p., je nepreskúmateľný. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v dovolacom konaní.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie

správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok s poukazom na ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. splňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

Námietky žalovaného týkajúce sa porušenia procesných práv podľa ustanovení § 133 O.s.p. a § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. nie sú opodstatnené, nakoľko uvedené ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku neupravujú procesné práva účastníkov konania.

Dovolateľ v dovolaní tiež namietal, že rozhodnutia prvostupňového a odvolacieho súdu spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalovaného boli opodstatnené, ním uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutých rozhodnutí, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či súdy použili na zistený

skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikovali, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v danej veci nejde.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného ako neprípustné podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal žalobcovi náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za jeden úkon právnej služby, ktorý poskytol žalobcovi vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 11. apríla 2012 (§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Základnú sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky vo výške 320,34 €, čo s náhradou výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 7,63 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje spolu 327,97 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. septembra 2012

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

